

Vihtavuoren koulu

**VALINNAISAINEET
2025–2026**

VALINNAISAINHEET

Kahdeksannella luokalla oppilailla on yhteisiä oppiaineita 24h/vko ja **valinnaisia oppiaineita 6h/vko**.

Musiikki, kuvataide, kotitalous ja käsityö jäävät pois kaikille yhteisinä oppiaineina (muuttuvat valinnaisiksi). Valintojen mukaan vähintään yksi niistä jatkuu 8. ja 9. luokalla.

Yhdeksännellä luokalla yhteisiä oppiaineita on 25h/vko ja **valinnaisia oppiaineita 5h/vko**. Kaikki muut 8. luokalle valitut valinnaisaineet jatkuvat 9. luokalla paitsi taide- ja taitoaineiden B-laatikon valinta.

Valinnaisaineryhmittely esitteessä

- Valinnaisaineet ovat ryhmitelty värikoodein. Värikoodit tässä esitteessä vastaavat valintalomakkeen värikoodeja. Valintalomakkeet jaetaan opon tunneilla.

VALINNAISAINHEET LUKUKAUSITTAIN

8.LUOKKA

SYYSLUKUKAUSI	KEVÄTLUKUKAUSI
TAIDE- JA TAITOAINE (PITKÄ t) 2h/vko	TAIDE- JA TAITOAINE (PITKÄ t) 2h/vko
VAPAASTI VALITTAVA VALINNAISAINE (PITKÄ v) 2h/vko	VAPAASTI VALITTAVA VALINNAISAINE (PITKÄ v) 2h/vko
TAIDE- JA TAITOAINE (LYHYT tx) 2h/vko	VAPAASTI VALITTAVA VALINNAISAINE (PUOLIPITKÄ vx) 2h/vko

9.LUOKKA

SYYSLUKUKAUSI	KEVÄTLUKUKAUSI
TAIDE- JA TAITOAINE (PITKÄ t) 2h/vko	TAIDE- JA TAITOAINE (PITKÄ t) 2h/vko
VAPAASTI VALITTAVA VALINNAISAINE (PITKÄ v) 2h/vko	VAPAASTI VALITTAVA VALINNAISAINE (PITKÄ v) 2h/vko
VAPAASTI VALITTAVA VALINNAISAINE (PUOLIPITKÄ vx) 2h/vko	

TAIDE- JA TAITOAINEET

- Valitaan **YKSI OPPIAINE**, jota opiskellaan **2h/vko 8. ja 9.luokalla** ja **YKSI OPPIAINE**, jota opiskellaan **2h/vko vain 8.lk syyslukukaudella**
- Numeroarviointi pääaineen eli 7. luokalla opiskellun aineen yhteydessä
- Numeroi jokainen aine tärkeysjärjestyksessä
- VALINTOJA **EI VOI VAIHTAA**

VAPAASTI VALITTAVAT MUUT VALINNAISAINEET

- Valitaan **YKSI OPPIAINE**, jota opiskellaan **2h/vko 8. ja 9. luokalla**
- Numeroarviointi
- VALITTAAN **YKSI OPPIAINE**, jota opiskellaan **2h/vko 8. ja 9. luokan toisella lukukaudella**
- Arvioidaan hyväksytty/hylätty
- Numeroi kuusi ainetta tärkeysjärjestyksessä
- VALINTOJA **EI VOI VAIHTAA**

VALINNAISAINEET JA PÄÄTTÖTODISTUS

- Mikään valinnaisaineista ei ole ehtona jatko-opiskelulle. Kaikkien aineiden opiskelusta on hyötyä työelämässä ja jatko-opiskelussa!
- Ammatillisiin oppilaitoksiin hakupisteet lasketaan kaikkien aineiden keskiarvosta ja ns. painotettavista aineista, jotka ovat kaikille aloille samat eli **kolme parasta aineryhmästä kotitalous, kuvataide, käsityö, liikunta ja musiikki**. Näistä aineista otetaan huomioon pääaineen yhteydessä annettu päättöarvosana sekä mahdollinen vapaasti valittavan valinnaisaineen arvosana.
- **Draaman, tietotekniikan sekä yrittäjyyden arvosanoja ei huomioida päättötodistuksen keskiarvossa eikä yhteishaussa**, koska näitä aineita ei opiskella kaikissa kouluissa.
- Valinnaisen kielen (B2 -kieli) arvosana lasketaan keskiarvoon, mutta huoltajan pyynnöstä päättöarvosana voidaan korvata merkinnällä *hyväksytty*.

TAIDE– JA TAITOAINEET

PITKÄ TAIDE- JA TAITOAINE LAATIKKO A

8. ja 9. luokilla 2h/vko

Numeroarviointi pääaineen yhteydessä

KOTITALOUS (KO)

Tavoitteena oppia uusia taitoja, joista on hyötyä jokapäiväisessä elämässä nyt ja tulevaisuudessa. Syvennetään 7. luokan oppisisältöjä, rohkaistaan oppilasta yhä omatoimisempaan työskentelyyn itse tekemällä.

Valmistetaan arkisia ja juhlavampia ateriakokonaisuuksia kalenterivuoden juhlat huomioiden. Tutustutaan suomalaiseen ruokaperinteeseen, tehdään ruokamatkoja erilaisiin kulttuureihin. Työskentelyssä kiinnitetään huomioita myös vastuullisiin ruokavalintoihin ja kestävään, hyvinvointia edistävään elämäntapaan. Oppilaiden toiveita ja kiinnostuksen kohteita pyritään ottamaan huomioon valinnaisaineen edetessä.

KUVATAIDE (KU)

”Pitkä kuvis”: jos haluat opiskella kuvataidetta monipuolisesti ja syventää omaa osaamistasi

AVAINSANAT: Monipuolinen osaaminen, kuvallisen tuottamisen taitojen vahvistaminen, omat tavoitteet ja valinnat, omat mielenkiinnon kohteet, töiden toteuttaminen yksin ja yhdessä, taiteen tuntemus, luova-ajattelu, kuvanluku- ja tulkintataidot, opinnoissa, työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavat taidot

PAINOTUS: kuvataiteen perinteiset ja uudet menetelmät sekä sisällöt, prosessinomainen työskentely, monipuoliset työtavat, tekniikat, välineet, materiaalit, aiheet ja aineistot.

”PITKÄ KUVIS” 8. ja 9.luokilla: syvennetään omaa osaamista eri sisältöjen, menetelmien ja tekniikoiden avulla: käsin ja digitaalisesti piirtäminen ja maalaaminen, kuvanveisto, muotoilu, rakentelu ja kolmiulotteinen työskentely, keramiikka, sisustus- ja rakennusarkkitehtuuri, ympäristön suunnittelu, taidegrafiikka, graafinen suunnittelu, digitaalisen kuvan tuottaminen ja muokkaaminen, ympäristö-, yhteisö-, tila- ja performanssitaitteeseen tutustuminen, eri menetelmiä, tekniikoita, materiaaleja, aiheita ja työvälineitä luovalla tavalla yhdistelevät työt, mahdollisuuksien mukaan kuvataiteeseen liittyvät vierailijat, retket, museot, näyttelyt ja yhteistyö (myös verkkoympäristössä), oppilastyönäyttelyt.

KÄSITYÖ: TEKNINEN TYÖ (TN)

Teknisen työn taitojen valinnaisaine, jossa syvennetään aiemmin opittuja tietoja ja taitoja. Tunneilla harjaannutaan itsenäiseen ja turvalliseen työskentelyyn. Oppiaineessa tutustutaan eri materiaalien käyttöön ja työstämiseen erilaisin käsityövälinein ja konein. Oppilas voi soveltaa tietoja ja taitoja omien tuotteiden suunnitteluun ja toteutukseen. Aihealueina mm. metalli- ja puuteknologia sekä elektroniikka.

Valitse tämä kokonaisuus, jos haluat työskennellä käsin tehden, keksiä, suunnitella ja toteuttaa erilaisia tuotteita, kehittyä ongelmanratkaisutaidoissa, saada oppia turvallisuudesta sekä erilaisista välineistä, laitteista ja materiaaleista.

KÄSITYÖ: TEKSTIILITYÖ (TS)

Jos käsillä tekeminen kiinnostaa on tekstiilityö hyvä valinta valinnaisaineeksi. Tekstiilityö kehittää kätevyyttä, tarkkuutta sekä luovaa ongelmanratkaisukykyä. Tekstiilityön opiskelu antaa vinkkejä ja taitoja käsityön harrastamiselle, mutta se voi olla myös ponnahduslauta ammatinvalinnalle, sillä monissa ammateissa sorminäppäryys ja avaruudellinen hahmottaminen ovat tärkeitä.

Kurssilla toteutetaan monenlaisia käsitöitä omien suunnitelmien mukaan. Opit suunnittelemaan ja valmistamaan itselle tai lahjaksi vaatteita ja asusteita, muokkaamaan vanhaa tai suunnittelemaan uutta ilmettä omaan huoneeseen. Opit etsimään ideoita, lukemaan työhöjeita sekä tekemään niihin persoonallisia muutoksia. Voit valita toteutettavan työn vaatavuuden omien taitojen ja kiinnostuksen mukaan ja tehdä käsitöitä itsenäisesti tai yhdessä muiden kanssa.

Nauti tekemisestä – yksilöllinen lopputulos palkitsee. Ompelua, kankaankuviointia, huovutusta, tuunausta, kirjontaa, neulomista, virkkausta, uusia tekniikoita... kehity itselle mieluisan käsityötekniikan parissa!

IDEASTA TUOTTEEKSI 1

Opintojaksolla suunnitellaan, kokeillaan ja toteutetaan erilaisia käsitöitä. Tee itselle tai lahjaksi vaate tai muu tarpeellinen käsityötuote, muokkaa vanhaa tai suunnittele uutta ilmettä omaan huoneeseen. Nauti tekemisestä – yksilöllinen lopputulos palkitsee. Ompelua, kankaankuviointia, huovutusta, tuunausta, kirjontaa, neulomista, virkkausta, uusia tekniikoita... oman suunnitelman mukaan.

LIIKUNTA (LI)

Iloa, virkistystä ja hyvää oloa koulutyön tueksi!

Monipuolisen liikunnan kokonaisuus, jossa kehitetään liikuntataitoja, peliälyä, yhteistyötä ja fyysistä kuntoa. Sisällöt ovat osin tuttuja liikuntatunneilta, mutta uusiakin asioita kokeillaan. Liikuntasuunnitelma tehdään yhdessä oppilaiden kanssa. Koulun liikuntatilojen lisäksi hyödynnetään lähiliikuntapaikkoja sekä luontoa. Mahdollisesti vierailuja koulun ulkopuolisiin liikuntapaikkoihin.

MUSIIKKI (MU)

Kaikki genret haltuun

Reggaeta Jamaicalta? Heavyä tyyliin Deep Purple? Saisiko olla Beatlesia, Elvistä tai Ed Sheerania? Miltä kuulostaisi yhdessä soitettuna Free Jazz tai Spice Girlsien Wannabe? Ota haltuusi ympärilläsi olevan musiikillisen maailman koko kartta: millaista musiikkia maailmassa on, millaisten tyylien päälle kaikki kuulemasi rakentuu?

Musiikin pitkässä valinnaisessa tutustumme monipuolisesti musiikin eri lajeihin musisoimalla seiskaluokalla hankkimiemme bändisoittotaitojen avulla. Kuuntelemme, soitamme, laulamme, teemme pieniä esitelmiä. Ilahdutamme välillä myös koulun väkeä soitollamme.

LYHYT TAIDE- JA TAITOAINE LAATIKKO B

8.lk syyslukukausi 2h/vko

**Aineiden järjestys ei saa olla sama kuin A-laatikossa
Numeroarviointi pääaineen yhteydessä**

KOTITALOUS (KO)

Arkiherkkuja helposti

Tässä lyhyessä taito- ja taideaineessa toteutetaan monipuolisia, helppoja ja nopeita aterioita ja leivonnaisia. Samalla vahvistetaan ruoanvalmistus- ja leivontataitoja.

KUVATAIDE (KU)

Lyhyt kuvis: jos haluat tehdä kuvataidetta rajatusti ja valikoiden 8.luokalla

Lyhyessä valinnaisessa kuvataiteessa eli lyhyessä kuviksessa: Voit syventää osaamistasi 1-2 kuvataiteen osa- alueella, yksin tai yhdessä työskennellen. Suunnittelet itse työsi ja valitset sille sopivimman toteutustavan.

HUOM: 8.luokan lyhyt kuvis on nimensä mukaisesti lyhyt: se on vain kahden jakson mittainen eikä tarjoa laajaa osaamista kuvataiteen kaikilla osa-alueilla. Oppilas voi kuitenkin valita 1-2 työkokonaisuutensa toteuttamiseen kuvataiteen monipuolisista menetelmistä, tekniikoista ja välineistä. Huomaathan, että lyhyt kuvis ei jatku 9.luokalla.

KÄSITYÖ: TEKNINEN TYÖ (TN)

Teknisen työn taitojen **8. luokan** valinnaisaine, jossa syvennetään aiemmin opittuja tietoja ja taitoja turvallisuutta unohtamatta. Pitkää valinnaista lyhyempi tuntimäärä mahdollistaa keskittymisen vain yksittäiseen aihekokonaisuuteen metalli- ja puuteknologiasta tai elektroniikasta.

KÄSITYÖ: TEKSTIILITYÖ (TS)

DIY – Do it yourself

Suunnittele, ideoi, keksi ja kehittele. Valitse sopiva tekniikka ja toteuta yksittäinen luova käsityöprojekti tai useampi pienempi. Käytössäsi ovat monipuoliset materiaalit ja erikoisemmatkin tekniikat. Mukavaa tekemistä yksin tai yhdessä puoli vuotta **8. luokalla**.

LIIKUNTA (LI)

Menoa ja meininkiä!

Liikuntataitoja syvennetään ja tavoitteena on saada hiki pintaan pelaten ja treenaten. Liikutaan monipuolisesti ulkona ja sisällä vuodenaikat huomioiden. Harjoituksia myös fyysisen kunnon kehittämiseksi.

MUSIIKKI (MU)

Kitara, taivas ja tähdet

Bändisoittokurssi kitaratwistillä. Musisoimme oppilaiden toivebiisejä sekä sellaisia bändibiisiklassikoita, joissa kitara on roolissa. Kehitämme myös kitaransoittotaitojamme eteenpäin. Tutuiksi tulevat esimerkiksi powersoinnut, näppäilykompit, sähkökitaran perusefektit, barresoinnut ja tunnetut kitarariffit.

Seiskaluokalla hankittu soittotaito riittää tunneille hyvin, ainoa vaatimus on rautainen asenne.

VAPAASTI VALITTAVAT MUUT VALINNAIS- AINEET

PITKÄ MUU VALINNAISAINELAATIKKO C

8. ja 9. luokilla 2h/vko

Numeroarviointi

TIETOTEKNIikka (AT)

Kymmensormijärjestelmä, tekstinkäsittely ja taulukkolaskenta ovat nykyihmisen perustaitoja, joita voit tehostaa tässä valinnaisaineessa. Osaatko palauttaa vanhojen valokuvien värit tai tehdä trikkikuvia? Kiinnostaako videon editointi, ohjelmointi, 3d-mallintamiseen ja -tulostamiseen tutustuminen, robotiikka tai kotisivujen tekeminen? Näitä kaikkea ja muuta teemme ryhmän toiveet huomioiden.

SAKSA B2 (DE)

**Haluatko oppia puhumaan Euroopassa eniten puhuttua kieltä?
Jos vastasit kyllä, niin silloin valintasi on saksa!**

Saksan kielessä on paljon tuttuja sanoja ja rakenteita englannin ja ruotsin kielestä. Et siis aloita kielenopiskelua aivan alusta. Saksa myös äännetään niin kuin kirjoitetaan.

Saksan kielen taito parantaa opiskelu- ja työmahdollisuuksia niin kotimaassa kuin ulkomaillakin. Saksa on Suomen tärkein kauppakumppani ja huomattava vientimaa. Saksan kielen osaajista on pulaa esim. paperiteollisuudessa, myynnin ammateissa ja insinööritehtävissä. Se on keskeinen kaupan, kulttuurin, tieteen, teollisuuden ja eurooppalaisen politiikan kieli. Erotu kielitaidolla! Matkustaessasi Euroopassa saksan kielen taito avaa monia ovia. Kielitaidosta on paljon iloa ja hyötyä.

Tunneilla opetellaan hyödyntämään ruotsin ja englannin kieltä saksan opiskelussa. Tutustutaan maiden välisiin eroihin tapakulttuurissa ja kommunikoinnissa. Aihepiireinä mm. minä itse, perhe, vapaa-aika ja koulu. Harjoitellaan toimimaan erilaisissa viestintätilanteissa esim. pikaruokalassa, ravintolassa, hotellissa ja vaatekaupassa. Opetellaan käyttämään ja lausumaan saksa rohkeasti virheistä välittämättä myös laulujen, musiikin ja draaman avulla.

DRAAMA (DR)

Draama on oppiaine, jossa vuorovaikutuksessa ryhmän kanssa kukin oppilas voi kehittää omaa persoonallisuuttaan ja ilmaisuaan. Draaman avulla oppilas voi lisätä itsetuntemustaan, näkemystään ihmisestä ja ympäröivästä maailmasta. Se sopii kaikille eikä vaadi osallistujalta aiempaa kokemusta. Draamaa opiskellaan leikkien ja erilaisten harjoitusten avulla, joissa teatterin keinoilla tapahtuvalla toiminnalla on keskeinen asema.

Pitkässä draamassa edetään perusharjoitusten kautta kohti teatteritaidetta. Perusharjoituksissa treenataan esimerkiksi keskittymistä, ilmaisua ja improvisointia. Tavoitteena on valmistaa lopputyönä jokin esitys, joka edellyttää vahvaa sitoutumista ryhmätyöskentelyyn.

8. luokalla tehdään harjoituksia tavoitteena ilmaisun vapauttaminen ja monipuolistaminen sekä vuorovaikutustaitojen kehittäminen. 9. luokalla syvennetään aiemmin opittuja draamataitoja ja valmistetaan oma esitys.

RANSKA B2 (FR)

Tervetuloa opiskelemaan ranskan kieltä. Ranska on englannin ohella ainoa kieli, jota puhutaan kaikissa viidessä maanosassa. Ranskan kieltä puhuu maailmalla yli 200 miljoonaa ihmistä. Ranskankielinen maailma – frankofonia – kattaa 68 eri maata! Ranska on englannin jälkeen maailman opetetuin vieras kieli. Ranskan kielen opiskeluun saa apua englannin kielestä, koska niillä on paljon yhteistä sanastoa.

Tunneilla tutustutaan ranskan tapa- ja ruokakulttuuriin ja opetellaan perusfraaseja ja erilaisia asiointitilanteita. Harjoitellaan ranskan kieltä ja opetellaan käyttämään ja lausumaan sitä rohkeasti virheistä välittämättä myös laulujen, musiikin ja draaman avulla.

KOTITALOUS (KO)

Tavoitteena oppia soveltamaan ja laajentamaan kotitaloudessa aiemmin opittuja tietoja ja taitoja. Tutustutaan erilaisiin ruokakulttuureihin, valmistetaan aterioita soveltaen niitä uusiin ruokatreendeihin ja uusiin ruoka-aineisiin. Itsenäinen työskentely ja oma aktiivisuus korostuu työskentelyssä. Oppilaiden toiveet pyritään huomioimaan tuntien suunnittelussa.

KUVATAIDE (KU)

Muiden valinnaisaineiden pitkässä kuvataiteen valinnaisaineessa eli "Soveltavassa kuviksessa" tavoitteena on kuvataiteen avulla vaikuttaminen ja hyvinvoinnin lisääminen omassa yhteisössä, ajankohtaisten nuorten elämään liittyvien aiheiden ja ilmiöiden käsitteleminen, eri teemat, kuvallisen ilmaisun monipuolisuus, yhdessä suunnittelemisen ja tekeminen

8. ja 9.luokilla: Yhdessä oppilaiden ja mahdollisuuksien mukaan muun yhteisön kanssa suunniteltavat ja toteutettavat oppilastyöt ja teokset, näyttelyt ja teemalliset teoskokonaisuudet. Oppilaat voivat halutessaan työskennellä yksin ja yhdessä, töiden toteutustavoiksi valitaan työhön parhaiten sopivat, oppilaita kiinnostavat kuvataiteen eri työtavat, tekniikat ja menetelmät: esim. käsin ja digitaalisesti piirtäminen / maalaaminen / kuvanveisto / muotoilu / rakentelu, keramiikka, sekatekniikat, grafiikka, kuvankäsittely, video, editointi, animointi jne.

KÄSITYÖ: TEKNINEN TYÖ (TN)

Teknisen työn taitojen valinnaisaine, jossa tavoitteena on jo aiemmin opittujen tietojen ja taitojen kertaaminen ja soveltaminen. Sisältö pääosin sama kuin syventävässä kurssissa. Kurssilla voidaan myös harjoitella erikoistekniikoita ryhmän kiinnostuksen mukaan.

Valitse tämä valinnaisaine, jos haluat tehdä käsilläsi tuotteita jo opittuja taitoja soveltaen erilaisten erikoistekniikoiden parissa (esim. lennokin rakentelu, elektroniikkarakentelu, lovileikkaus tms.) Tällä kurssilla voi myös jatkaa taide- ja taitoaineiden valinnaisessa kesken olevaa työprosessia.

KÄSITYÖ: TEKSTIILITYÖ (TS)

Ideasta tuotteeksi

Perusasiat hallussa – luova ote työhön – lopputuloksena persoonallinen käsityö. Sisältö pääosin sama kuin syventävässä kurssissa. Kurssilla voit harjoitella myös erikoisempia käsityötekniikoita. Opinnoissa korostuu oppilaan oma aktiivisuus, halu kokeilla, tekemisen rohkeus ja harrastuneisuus. Tällä kurssilla voit myös jatkaa taide- ja taitoaineiden valinnaisessa kesken olevaa työtä.

LIIKUNTA (LI)

Iloa, virkistystä ja hyvää oloa koulutyön tueksi!

Monipuolisen liikunnan valinnaisaine, jossa kehitetään liikuntataitoja, peliälyä, yhteistyötä ja fyysistä kuntoa. Sisällöt ovat osin tuttuja liikuntatunneilta, mutta uusiakin asioita kokeillaan. Liikuntasuunnitelma tehdään yhdessä oppilaiden kanssa. Koulun liikuntatilojen lisäksi hyödynnetään lähiliikuntapaikkoja sekä luontoa. Mahdollisesti vierailuja koulun ulkopuolisiin liikuntapaikkoihin.

MUSIIKKI (MU)

Koulun bändi

Pitkästä musiikin valinnaisesta muodostetaan aktiivisesti musisoiva ja musiikkikentän eri ilmiöihin monipuolisesti tutustuva koulun bändi.

Soitamme tunneilla yhtä lailla oppilaiden valitsemaa kappaleita kuin opettajan poimimia klassikoitakin. Tarvittaessa harjoitteleme kappaleita koulun juhliin ja muihin tilaisuuksiin ja tarjoamme oppilaille mahdollisuuden esiintymiseen joko lavalla musisoiden tai muussa esityksen kannalta tärkeässä teknisessä roolissa. Käytämme musisoinnissa seiskalla opittuja bändisoittotaitoja sekä musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja mahdollisia oppilaiden omia instrumentteja. Pyrimme käymään myös itse katsomassa livekeikkaa yläkoulun aikana. Seiskaluokalla harjoiteltu soittotaito riittää ryhmässä hyvin, kenenkään ei tarvitse olla ihmelapsi!

YRITTÄJYYS (YR)

Pitkän valinnaisen yrittäjyyden tavoitteena on antaa oppilaalle perustiedot yrittäjyydestä. Yrittäjyysopintojen aikana eri sisältöjä opiskellaan mm. erilaisten aineistojen, tehtävien sekä käytännön harjoitusten ja projektien avulla. Opintojen aikana voidaan tehdä mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä paikallisten toimijoiden kanssa sekä tutustua eri alojen yrittäjiin ja yrityksiin. Kurssin aikana oppilas harjoittelee työskentelemään itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa sekä toimimaan järjestelmällisesti ja pitkäjänteisesti.

8.lk sisällöt

Talouden ja yritysten ajankohtaisilmiöt ja talousuutisointi.

Kuluttajan oikeudet ja velvollisuudet, kuluttajansuoja, kestävä kuluttaminen

Talouden peruseriaatteet

Oman talouden hallinta

Työelämä ja työnhakeminen

Yrittäjyyden merkitys ja yritysten toiminnan peruseriaatteet

Kirjanpidon periaatteet

Miten toimitaan pankissa

Mainonnan periaatteet

Tutustutaan paikallisiin yrityksiin ja elinkeinoelämään tutustumiskäynnin ja työelämään tutustumisjaksoja hyödyntäen

9.lk sisällöt

Yrittäminen käytännössä

Talouden ja yritysten ajankohtaisilmiöt ja talousuutisointi

Yrityksen toiminnan peruseriaatteiden tunteminen

Paikalliset yritykset ja elinkeinoelämä

Harjoitusyrityksen perustaminen

Arviointi tapahtuu mm. tuntityöskentelyn, harjoitustöiden, kokeiden ja projektiin osallistumisen perusteella.

VENÄJÄ B2 (VE)

Itäinen naapurimme Venäjä on pinta-alaltaan maailman suurin valtio ja maailmalla meiltä odotetaan hyvää Venäjän tuntemusta. Venäjän kieltä puhutaan Venäjän lisäksi myös monissa muissa Itä-Euroopan maissa ja Suomessakin venäjänkieliset ovat merkittävin kielivähemmistö heti suomenruotsalaisten jälkeen. Kyrilliset kirjaimet oppii yllättävän nopeasti ja samalla alkaa tutkimusmatka uuteen kieleen ja kulttuuriin.

PUOLIPITKÄ MUU VALINNAISAINE LAATIKKO D **8.lk kevätlukukaudella ja 9.lk syyslukukaudella 2h/vko** **Arviointi hyväksytty/hylätty**

TIETOTEKNIikka (AT)

Puolipitkässä valinnassa voidaan joko syventyä yhteen aiheeseen pidemmäksi aikaa tai harjoitella pitkän valinnan asioita rajatummin oppilaiden taidot, tarpeet ja kiinnostuksen kohteet huomioiden. Aiheina voi esimerkiksi olla kuvankäsittelyä, tekstinkäsittelyä, ohjelmointia, videoeditointia tai muuta ryhmän toiveet huomioiden.

SAKSA (DE)

Tule opiskelemaan matkaillessa tarvittavaa saksaa. Tavoitteena on selviytyä matkailijana erilaisissa arkipäivän tilanteissa saksankielisissä maisissa. Tutustumme maiden välisiin eroihin ja yhtäläisyyksiin mm. tapakulttuurissa ja kommunikoinnissa. Harjoitellaan käyttämään saksan kieltä rohkeasti virheistä välittämättä. Haemme tietoa saksankielisiltä nettisivuilta ja opettelemme ymmärtämään opastekylttejä, infotauluja, mainoksia jne. Opiskelemme mm. tervehdyksiä, numeroita ja erilaisia asiointitilanteita. Käsiteltäviä aihepiirejä valitsemme myös yhdessä ryhmän toiveiden ja mielenkiinnon kohteiden mukaan.

DRAAMA (DR)

Draama on oppiaine, jossa vuorovaikutuksessa ryhmän kanssa kukin oppilas voi kehittää omaa persoonallisuuttaan ja ilmaisuaan. Draaman avulla oppilas voi lisätä itsetuntemustaan, näkemystään ihmisestä ja ympäröivästä maailmasta. Se sopii kaikille eikä vaadi osallistujalta aiempaa kokemusta. Draamaa opiskellaan leikkien ja erilaisten harjoitusten avulla, joissa teatterin keinoilla tapahtuvalla toiminnalla on keskeinen asema.

Puolipitkässä draamassa vahvistetaan esiintymisrohkeutta ja harjoitellaan itseilmaisua omassa ryhmässä. Valinnaiskurssi on siis suunnattu oppilaille, jotka haluavat saada varmuutta esiintymiseen ja sosiaalisiin tilanteisiin.

8. luokalla tavoitteena on rohkaistua itseilmaisussa ja kehittyä vuorovaikutustaidoissa. 9. luokalla tavoitteena on vapauttaa ilmaisua ja uskaltaa ottaa vastaan uusia haasteita.

RANSKA (FR)

Tervetuloa opiskelemaan ranskan alkeita ja matkailussa tarvittavaa ranskaa. Tavoitteena on selviytyä matkailijana erilaisissa arkipäivän tilanteissa ranskankielisissä maissa. Tutustutaan ranskan tapa- ja ruokakulttuuriin ja opetellaan perusfraaseja. Harjoitellaan ranskan kieltä ja opetellaan käyttämään ja lausumaan sitä rohkeasti virheistä välittämättä myös laulujen ja musiikin avulla. Opiskellaan mm. tervehdyksiä, numeroita ja erilaisia asiointitilanteita.

KOTITALOUS (KO)

Opitaan uusia asioita pääsääntöisesti itse tekemällä ja suunnittelemalla. Samalla syvennetään osaamista erilaisissa suunnittelu- ja ruoanvalmistustehtävissä. Suunnitellaan ja toteutetaan yhteinen projekti yhteisesti valitusta aiheesta.

KUVATAIDE (KU)

Media- ja digikuvais: jos haluat tuottaa kuva-aineistoa digitaalitekniikkaa apuna käyttäen

HUOM: Media- ja digikuvais ei vaadi aiempaa tietoteknistä osaamista. Kiinnostus uusien asioiden oppimiselle riittää.

Muiden valinnaisaineiden puolipitkässä kuvataiteen valinnaisaineessa eli "Media- ja digikuviksessa" voit tuottaa kuva-aineistoa digitaalitekniikkaa hyödyntäen ja käsin tekemällä. Kuvan tuottamisen avulla harjoitellaan mediataitoja, tarkastellaan ajankohtaisia some- ja media-aiheita, nuorten elämään liittyviä ilmiöitä sekä tekijänoikeuksia. Erilaisia tehtäviä toteutetaan yksin ja yhdessä työskennellen

Sisällöt 8. ja 9. luokilla: digitaalisen kuvan tuottaminen ja muokkaaminen monipuolisesti, sosiaalinen media ja mediataidot, multimedia, kuvanlukutaito, nuorten elämään liittyvät ajankohtaiset ilmiöt, eri sukupolvien ja aikakausien ilmiöt ja kuvastot, tekijänoikeudet, kuvilla vaikuttaminen, tekoäly ja lisätty todellisuus kuvissa, pelien kuvamaailmat, kuvan tuottamiseen liittyvät tietokoneohjelmat ja sovellukset, animaatio- tai muu lyhyt videoprojekti, elokuvaprojekti (käsikirjoitus, kuvakäsikirjoitus, kuvakoot ja kuvakulmat, kamera-ajot, näyttelemineen, puvustus, lavastus, maskeeraus, valaistus, äänitys, editointi, ääni- ja kuvatehosteet, green screen).

Tekijänoikeuksia opiskellaan osana eri tehtäviä. Aihe-alueet ja työskentelytavat saattavat vaihdella vuosittain ajankohtaisten ilmiöiden mukaan.

KÄSITYÖ: TEKNINEN TYÖ (TN)

Teknisen työn taitojen valinnaisaine, jossa tavoitteena on jo aiemmin opittujen tietojen ja taitojen kertaaminen ja soveltaminen. Muiden valinnaisaineiden pitkää valinnaista suppeampi tuntimäärä mahdollistaa keskittymisen kuitenkin vain muutamaa aihekokonaisuuteen.

KÄSITYÖ: TEKSTIILITYÖ (TS)

Handmade – käsintehty

Käsintekemisen perustaitojen vahvistamista. Laita materiaaleihin vauhtia, ota tekniikat haltuun ja luo uutta. Itsetekeminen on kivaa. Oppilaiden tieto- ja taitotaso sekä kiinnostuksen kohteet toimivat kurssin suunnittelun pohjana. Pitkää valinnaista suppeampi tuntimäärä mahdollistaa keskittymisen kuitenkin vain muutamaa aihekokonaisuuteen.

LIIKUNTA (LI)

Tehoa ja tekemistä!

Paranna pelitaitojasi, kehitä kunto-ominaisuuksiasi, löydä omat suosikkilajisi ja ennen kaikkea liiku aktiivisesti muiden samanhenkisten kanssa. Oppitunneilla kehitetyt pallopeleissä ja löydät yhtäläisyyksiä ja eroja lajien välillä. Tietoa ja käytännön treeniä fyysisen kunnon eri osa-alueista. Pää tavoitteena on saada hiki pintaan pelaten.

Toiminta ja lajien painotukset eri liikuntalajien ja -muotojen välillä suunnitellaan yhteisesti.

MUSIIKKI (MU)

Pädien bändi

Bändisoittokurssi iPad-twistillä.

Soitamme klassikkobiisejä sekä oppilaiden omia suosikkibiisejä seiskaluokalla opittuja soittotaitoja kehittäen ja syventäen. Ipadit ja musatornit kulkevat mukana perinteisten bändisoittimien rinnalla. Tutustumme myös yleisimpiin musa-appeluihin ja otamme ne osaksi perinteistä bändisoittoa.

YRITTÄJYYS (YR)

Yrittäjyysprojekti

Tavoitteena on antaa oppilaalle perustiedot sisäisestä ja ulkoisesta yrittäjyydestä. Opiskelussa yhdistyy sekä teoriapohjainen että käytännönläheinen toimintamalli, jotka opettavat ongelmanratkaisua, ryhmätyötä sekä vastuunottoa omasta toiminnasta, ja tarjoavat mahdollisuuksia omien ideoiden toteuttamiseen. Työskentelyssä korostuvat harjoitustyöt ja tekemällä oppiminen.

- Yrittävä asenne ja yrittäjyyden merkitys
- Vastuullinen osallistuminen projektin toimintaan

Arviointi tapahtuu mm. tuntityöskentelyn, harjoitustöiden ja projektiin osallistumisen perusteella.

VENÄJÄ (VE)

Itäinen naapurimme Venäjä on pinta-alaltaan maailman suurin valtio ja maailmalla meiltä odotetaan hyvää Venäjän tuntemusta. Kyrilliset kirjaimet oppii yllättävän nopeasti, minkä jälkeen pystyy lukemaan venäjänkielisiä sanoja ja ymmärtää esim. monia lainasanoja. Venäjän kielen alkeita opiskelemalla avautuu ovi uuteen kieleen ja kulttuuriin.